Рус телендә урта гомуми белем бирү мәктәбенең рус төркемендә укучылар өчен татар теленнән үткәрелә торган мәктәп туры олимпиада биремнәре.
2020-2021 уку елы. 10 нчы сыйныф

Олимпиадные задания школьного тура по татарскому языку для общеобразовательных организаций с обучением на русском языке (для изучающих татарский язык).
2020-2021 уч.год, 10 класс

Макс. балл – 109
Время проведения – 120 минут

I. Устная часть.

Назовите и составьте рассказ по картине (10– 12 предл., по 3 б.=36 б.+2 б=38 б.).

II. Письменная часть.

1.Прочитайте текст и выполните задания.

1) ***Озаглавьте текст (3 б.).***

2) Запишите пропущенные частицы (по 2 б. = 14 б.).

3) Переведите выделенные выражения на русский язык (по 3 б. = 6 б)

Менә көз җитте. Укулар башланды.

Шарфлы апа безнең мәктәптә рус теле укыта. Аны укучылар ... яраталар.

Аның ире сугышта. Ул очучы икән. Ә Анна Сергеевна Мәскәүдән килеп, татар авылында балалар укыта. Аңа хатлар еш килә. Андый көннәрдә ул ... шат күренә.

Әллә күршедә ... торганга, әллә улы Петя минем сеңлем белән дуслашканга, Анна Сергеевна мине ... яратты. Мәктәптә очраганда, ул минем белән сөйләшергә тырыша.

Уку елы тәмамланды. Берничә көн узгач, авылга авыр хәбәр килде: Петяның этисе һава сугышыннан кире кайтмаган. Бу хәбәрдән соң укытучы апа бер атна авырып ятты, өеннән чыкмады. Ә беркөнне Петя белән укытучы апа кинәт ... юкка чыктылар. Аларның кая киткәнен беркем ... белми калды.

Күп еллар үтте. Без үсеп җиттек. Ләкин **күңел түренә кереп урнашкан** укытучыбызны беребез ... онытмады. Соңгы көннәрдә үзәк газеталарның берсендә басылган искиткеч бер хәбәр кадерле укытучымны тагын **күз алдына китереп бастырды...**

4) Напишите небольшой рассказ, основываясь на последнее предложение текста (5-6 предложений, по 3 б. =18 б.)

2. Вместо многоточия ставьте фразеологизм. (3 б.)

Бу мәсьәләгә ... ярамый.

1) теленне йотарга
2) йөз чөерергә
3) баш әйләнергә
4) күз йомарга

3. В каком предложении допущена ошибка? (2 б.)

1) Энемнең хыялы – җырларга өйрәнү.
2) Түбән Кама – химиклар шәһәре.
3) Казан – элек-электән мәдәният һәм сәнгать үзәк.
4) Алабуга – иң борынгы шәһәрләребезнең берсе.

4. Выберите подходящее по смыслу прилагательное. (2 б.)

... туган

1) иске
2) биек
3) тар
4) укымышлы

5. **Найдите грамматический правильное продолжение предложения.** (2 б.)

   Яңгыр ява, ...

   1) ләкин без бернәрсә белмибез.
   2) шунда кичә башланды.
   3) шул вакытта кыш та җитте.
   4) шулай да без юлга чыктык.

6. **Вместо многоточия вставьте подходящее падежное окончание.** (По 1 б. = 4 б.)

   1) эш... дәвам итәргә
   2) эш... ярдәм итәргә
   3) эш... игътибар итәргә
   4) эш... кайтып китәргә

7. **В какой последовательности нужно расставить предложения, чтобы получился текст? (**4 б.)

   А) Ашый торган ризыкта витаминнар булуы бик мөһим.

   Ә) Һәркем сәламәт булу өчен тырышырга тиеш.

   Б) Шуңа күрә кешеләр ит тә, сөт ашамлыклары да, яшелчәләр дә, җиләк-җимеш тә ашарга тиеш.

   В) Сәламәт булырга теләсәң, иң беренче чиратта яхшы тукланырга кирәк.

   1) Ә, В, Б, А
   2) В, Ә, Б, А
   3) Ә, В, А, Б
   4) В, Ә, А, Б

8. **В какой последовательности необходимо поставить выражения, чтобы получилось предложение?** (2 б.)

   А) әдәби әсәрләр генә түгел

   Ә) күп гасырлар буена

   Б) төрле фәннәр буенча да китаплар язылган

   В) татар телендә

   1) Ә, В, Б, А
   2) В, Ә, Б, А
   3) Ә, В, А, Б
   4) В, Ә, А, Б

9. **Выберите вместо многоточия правильный вариант окончаний.** (3 б.)

   Кешеләр борынгы... асылташлар... көче... ышанган... .

   1) –дан,-да,-н, -лар;

2) –дан, -ның, -нә, -нар;
3) –дән, - ның, - кә, - нар;
4) –дан, -ның, -нә, -лар.

10. **Допишите продолжение предложений.** (По 2 б = 8 б.)

1.Диңгезгә карыйм да ... .

2.Мин кызып киткәндә, ...

3.Тырышып эшләүләренә карамастан, ...

4. Алиянең әнисе заводта инженер булып эшләсә дә ... .